

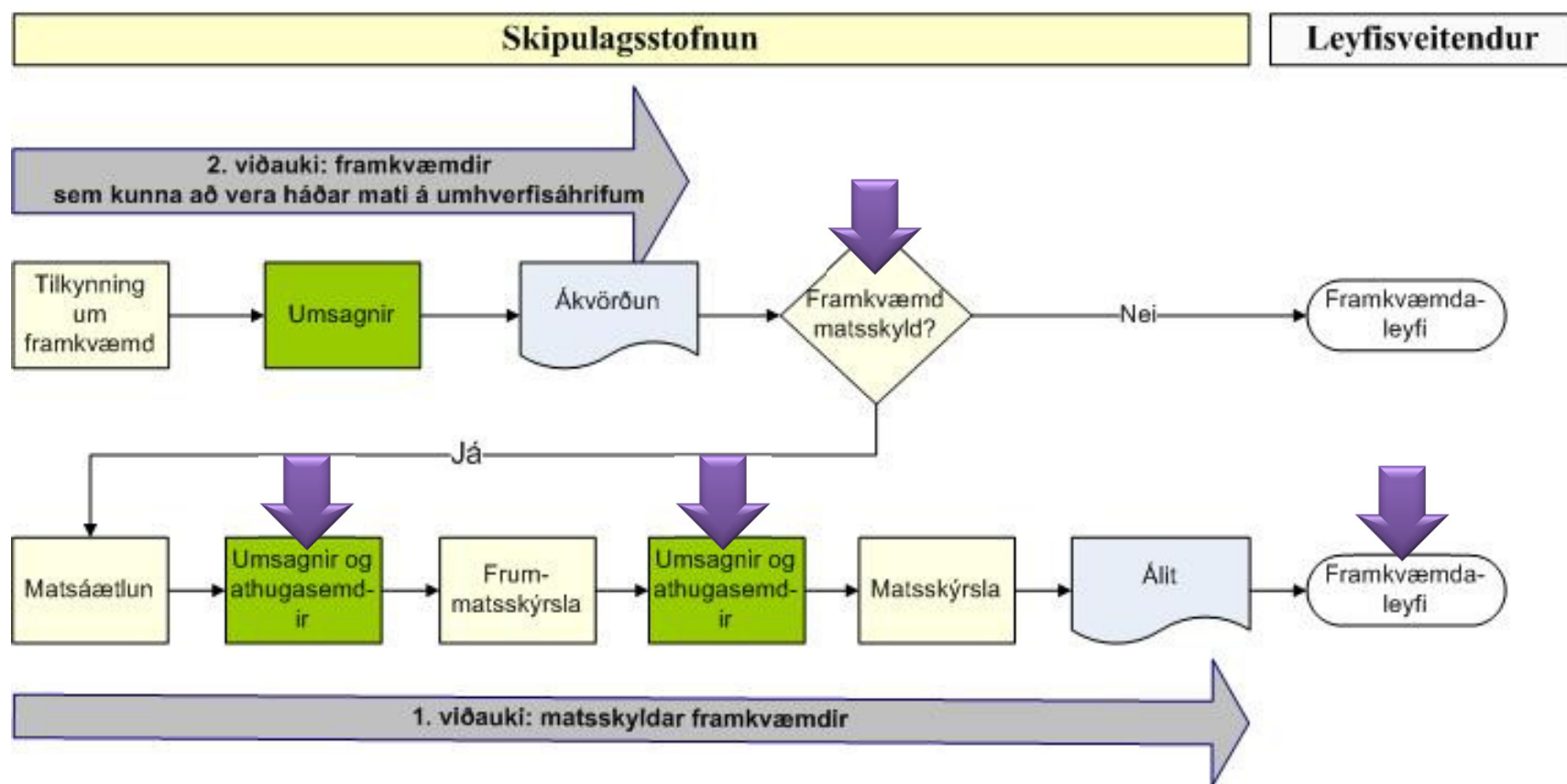
Hlutverk almennings í mati á umhverfisáhrifum

LANDVERND

Ferill mats á umhverfisáhrifum

LANDVERND

Afstaða sérfræðinga

Því fyrr sem þátttakan á sér stað því betra og auðveldara að taka meira tillit til hennar. **Því fleiri sem taka þátt því betra.**

Almennt er **almennitur ekki upplýstur** um rétt sinn og er **áhugalaus** um mat á umhverfisáhrifum eins og skipulagsmálum almennt.

Ótti fólks við kerfið, **minnimáttarkennd** gagnvart eigin kunnáttu og **óttablandin virðing** fyrir sérfræðingum.

Almenningur ber við að hann hafi hvort sem er **engin áhrif** og því þá að taka þátt í matsferlinu?

Tilgangur aðkomunnar er **ekki atkvæðagreiðsla** um réttmæti framkvæmdarinnar.

Almannatengslahluti framkvæmda hefur mikil áhrif á aðkomuna og hversu mikil hún er.

LANDVERND

Afstaða sérfræðinga

Faglegar athugasemdir eru teknar alvarlega að mati fulltrúa Skipulagsstofnunar.

Framkvæmdaaðilinn kemur með þann vinkil að í stærra samhengi sé ferlið lýðræðislegt, **aðilar eru kosnir í sveitastjórnir** og þeir hafa á stefnuskrá sinni hugmyndir um ákveðnar framkvæmdir.

LANDVERND

Afstaða almennings

Veitir fjármagninu og framkvæmdaaðilum **aðhald** og ef almenningur er ekki virkur fá þeir lausan tauminn

Að skila inn athugasemd er ekki alltaf auðvelt, **krefst sérfræðiþekkingar**.

Þekkingar- og áhugaleysi á matsferlinu er borið við. Almenningur heldur að þetta sé **ferli fyrir sérfræðinga** og vísindamenn en ekki fyrir sig.

Almenningur nennir ekki að setja sig inn í málin, lesa matsskýrslur og slíkt. Ferlið er ógegnsætt, aðgangur almennings að **sérfræðiaðstoð dýr**.

Þegar skilað er inn athugasemdum er búið að persónugera aðgerðina og það eru ekki allir tilbúnir í það, vera jafnvel **komnir í sæti mótmælenda**.

Ótti við ferlið sjálf er til staðar. **Óttinn við sérfræðingaveldið**.

LANDVERND

Afstaða almennings

Um sýndarveruleika er að ræða, friðþæging stjórnvalda til að halda lýðnum góðum og **ekkert tillit er tekið til athugasemda**.

Það að athugasemdir þurfi að vera settar fram á faglegan hátt er eitthvað sem almenningi þykir líklegast til að hafa áhrif.

Því fleiri sem gera athugasemdir því meiri líkur á að þær hafi áhrif á matið. Fólk hefur hins vegar **litla trú á að þátttakan skili einhverju**, að hún hafi engin áhrif.

Spurningin er að ef **ekki öllum er kunnugt um rétt sinn** til þátttöku, er ferlið þá lýðræðislegt? Væru t.d. kosningar lýðræðislegar ef enginn vissi af þeim?

Aðgengi að fjármagni til upplýsingaöflunar varðandi framkvæmdir er nauðsynlegt til að leiðrétta lýðræðishallann.

Til þess að bæta lýðræðið í ferlinu þarf að **spyrja kjósendur oft**.

LANDVERND

„því fyrr sem
þátttakan á sér stað
því betra“

„því fleiri sem taka
þátt því betra“

„lítill trú á að þátttaka
skili einhverju“

„mikið vald
sveitarstjórna“

„engin áhrif“

„spyrja kjósendur
oftar“

„ekki
atkvæðagreiðsla“

LANDVERND

Efnistaka úr Ingólfsfjalli

„Svo hefur sveitarfélagið úrslitavald að lokum og getur tekið aðra ákvörðun en Skipulagsstofnun, eins og við gerðum með námuna í Ingólfsfjalli.“

LANDVERND

„því fyrr sem
þátttakan á sér stað
því betra“

„því fleiri sem taka
þátt því betra“

„lítill trú á að þátttaka
skili einhverju“

„mikið vald
sveitarstjórna“

„engin áhrif“

„spyrja kjósendur
oftar“

„ekki
atkvæðagreiðsla“

LANDVERND

Niðurstaða

Almenningur hefur ríkt hlutverk en áhrifin virðast takmörkuð.

Skjóta þarf styrkari stoðum undir faglega aðkomu almennings.

Finna þarf annan og hentugri vettvang fyrir hina pólitísku ákvörðun.

Takk fyrir!